

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

LIDOVÁ SLOVESNOST V DESIGNU PRODUKTU

Veronika Šťastná

Plzeň 2023

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Design
Specializace Design nábytku a interiéru

Bakalářská práce

LIDOVÁ SLOVESNOST V DESIGNU PRODUKTU

Veronika Šťastná

Vedoucí práce: Mgr.art. Jana Potiron, ArtD.
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2023

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracovala samostatně a nejedná se o plagiát.

Plzeň, duben 2023

.....

podpis autora

Ráda bych poděkovala své vedoucí práce Mgr. Art Janě Potiron, ArtD. za přínosné konzultace, díky kterým se mi dostalo odbornému doporučení a rad, které mě nasměrovaly k finální podobě kolekce. Dále jsem vděčná svým konzultantům Kateřině Hlavsové a Michalovi Švejzarovi za přínosné informace k doladění vzhledu produktů. Velké díky patří i mému blízkému okolí, které mi bylo v průběhu výroby oporou a v celém studiu mě podporovalo.

OBSAH

ÚVOD	8
1 DÍLO V KONTEXTU MÉ DOSAVADNÍ TVORBY	9
2 LIDOVÁ SLOVESNOST V DESIGNU PRODUKTU	11
2.1 Co je lidová slovesnost?	14
3 HISTORICKÝ KONTEXT.....	15
4 CÍL PRÁCE	18
5 HLEDÁNÍ CESTY K VÝSLEDNÉMU PRODUKTU	18
5.1 Inspirativní publikace	18
5.2 Mladí designéři	19
5.3 Myšlenky	20
5.3.1 Mezigenerační rozdíly	21
5.3.1.1 Ubrusy a dečky na stůl.....	22
5.3.2 Lidový nábytek.....	23
6 PROCES NAVRHOVÁNÍ	24
6.1 Kolekce.....	27
6.2 Zrcadlo	28
7 FINÁLNÍ PODOBA PRODUKTU	28
7.1 Stolek.....	28
7.1.1 Technický výkres	31
7.2 Zrcadlo	32
8 PŘÍNOS PRO DANÝ OBOR.....	32
9 SILNÉ A SLABÉ STRÁNKY	33
9.1.1 Stolek/stolička	33
9.1.2 Zrcadlo	33
ZÁVĚR.....	34
RESUMÉ.....	40
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	41
SEZNAM PŘÍLOH	42

ÚVOD

Tématem mé bakalářské práce je lidová slovesnost v produktu. Součástí zadání je návrh kolekce, která odkazuje na tradice, řemesla a přísloví. Mým cílem je přiblížit zvolenou problematiku a navrhnout interiérový nábytek nebo produkt inspirovaný jedním nebo více znaky z lidové slovesnosti. I přes současnou konzumní společnost bych chtěla pracovat s myšlenkou návrhu produktu, který vydrží po generace, svým tvaroslovím bude nadčasový a současně bude odkazovat na naši lidovost.

Abych došla k finální podobě kolekce, je třeba představit historii lidové slovesnosti, vysvětlit tento pojem, uvést inspirační zdroje a provést důkladnou rešerši přes již existující produkty. Především se chci zaměřit na mezigenerační rozdíly a pozastavit se nad prvky v domácnosti. Životní styl jde s dobou, a proto i vývoj interiéru v průběhu let vnímám jako zajímavost, se kterou chci pracovat v průběhu práce.

1 DÍLO V KONTEXTU MÉ DOSAVADNÍ TVORBY

Díky studiu na střední škole, kde jsem se věnovala průmyslovému designu, jsem si osvojila kreativní odvětví, které je stále nevyčerpaným zdrojem vzniku nových předmětů, budov, interiérů apod. Přiblížila jsem si design a jeho použití v praxi. Jelikož jsem se chtěla dále rozvíjet, rozhodla jsem se pokračovat na vysoké škole. Po úspěšných talentových zkouškách jsem nastoupila na Fakultu Ladislava Sutnara, kde jsem se rozhodla studovat obor Design nábytku a interiéru, který mi z nabízených možností vyhovoval nejvíce.

Myslím si, že i přesto, že píšu bakalářskou práci a mám už nějakou cestu za sebou, stále hledám svůj osobitý styl. Mé práce jsou různorodě pojaté, což určují i témata, která jsou zadávána. I přesto v mé tvorbě můžete najít určité spojení. Například ráda pracuji se dřevem, které se promítlo v mnoha mých produktech, avšak se nebojím i experimentovat – důkazem jsou mé silikonové gumy na určení trvanlivosti potravin, které vznikly v letním semestru roku 2022.

Dále se ráda nechávám inspirovat přírodou, ve které můžeme najít nespočet nových tvarů. Nápady vznikají z organických linek, ale i z řádu a opakujících se momentů, které nám příroda nabízí. Také mám ráda důraz na detail, který se v produktu promítne kvalitním zpracováním či kontrastní barevností. Milníkem mé dosavadní tvorby se stala semestrální práce zimního semestru ve třetím ročníku, kdy jsme jako ateliér dostaly téma „spolupráce“. Navrhla jsem produkt ve formě nástěnného prvku, který vznikl na základě konzultací s vedoucí ateliéru ale i s psychoterapeutem. Zjistila jsem, že mě tato tematika hodně zajímá a obecně motiv člověka je mi velice blízký.

Ve zkratce bych přiblížila pár projektů, které vznikly v průběhu studia na vysoké škole. V prvním ročníku jsme dostali zadání navrhnout batoh a hračku. Přiznám se, že šití není má silná stránka a tak mi více vyhovovalo zadání hračky. Výsledným produktem bylo variabilní magnetické autíčko, doplněné o papírové prvky, které dotváří jeho vzhled.

Obrázek 1,2 – Gar, 2020/2021 (archiv autora)

Ve druhém ročníku se tématem klauzurní práce zimního semestru stal „nábytek bez šroubů“. Téma mě stálo hodně nervů, ale vše má své pro i proti. Lana je první nábytek, který jsem vytvořila (pomocnou rukou mi byli řemeslníci z DEPA 2015), díky čemuž jsem zjistila, co je v mých silách a co není.

Obrázek 3 – Lana, 2021/2022 (archiv autora)

V poslední řadě přiložím fotky dvou již zmíněných produktů, které v mé tvorbě vnímám jako ty zdařilejší. Gummy na označení potravin jsem navrhla ve druhém ročníku letního semestru. Zadáním bylo „měření času“, které jsem si jako milovník jídla spojila s potravinami a jejich plýtváním. Poprvé jsem si zkusila práci s odléváním silikonu, vzniklo tak mnoho zkoušek, které jsem dotáhla do výsledného vzhledu i s grafickým balením. Projekt „Which one?“ vznikl ve spolupráci s psychoterapeuty a teď už úspěšně slouží v interiéru odborníka. Každý kus objektu je originál díky struktuře jednotlivých dřevin a ruční práce.

Obrázek 4 – Gummy, 2022 (archiv autora); Obrázek 5 – Which one?, 2022/23 (archiv autor)

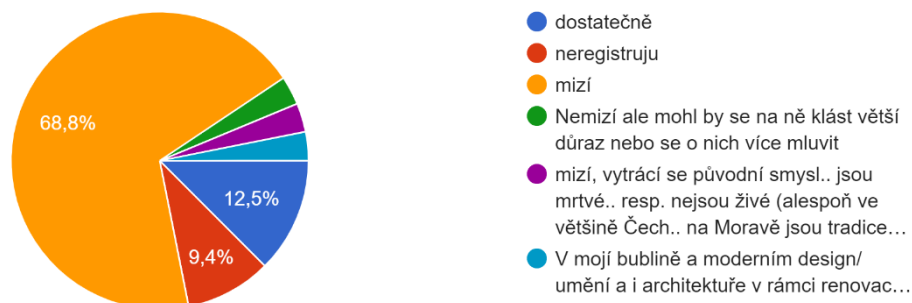
2 LIDOVÁ SLOVESNOST V DESIGNU PRODUKTU

Z vypsaných témat mě nejvíce zaujala lidová slovesnost v designu produktu, která mi pocitově byla nejbližší. Tento pojem do určité míry charakterizuje nás samotné a svým způsobem ovlivňuje to, jací jsme. Zvyky, tradice, rodina, místo, kde jsme vyrůstali a podobně v nás zanechává stopy, které dotváří naši osobnost a to, jak chceme nebo nechceme vnímat svět kolem nás. Evoluce člověka je obecně velmi zajímavá. Již v minulosti lidstvo prokázvalo velkou tvůrčí činnost a je až neuvěřitelné, kam jsme se jako společnost posunuli (myšleno ve vývoji různých technologií, materiálů, vědě a podobně). V samotném rozvoji umění zaznamenáváme určité etapy doby, které mají tendenci inspirovat se předcházejícím obdobím a osobitým způsobem reagovat na jeho podněty. Díky tomu mi dává smysl zkoumat lidovost a vyjádřit ji v novém produktu moderního světa. Každá kultura má své zvyky a tradice, a i přes svátky, které jako Česká republika slavíme, není pro některé z nás samozřejmostí tyto tradice dodržovat. Například Vánoce jsou pro spoustu z nás vnímány komerčně, což jim na pohodové atmosféře moc nepřidá. I přes to je čas vánoční jedním z nejvíce oslavovaných v dnešní době na rozdíl od jiných. Svátky jsou obecně spojeny s motivy, které se týkají jak předmětů, tak oděvů či jídla. Důležitým odkazem země je i řemeslo, pod kterým si můžeme vybavit skláře, švadleny, ševce, kováře, truhláře, zlatníky a spoustu dalších. Vývoj doby, která souvisí především s lidskými potřebami, nám v současnosti nabízí mnoho možností zpracování materiálů díky strojům. To se podepisuje na úpadku klasických řemesel a kvalitě řemeslníků. Přijde mi tak důležité jakýmkoliv způsobem poukázat na tuto problematiku a vytvořit produkt, který nám bude připomínat naši lidovost.

Když si do internetového obrázkového vyhledávače zadáme „české lidové tradice“, zobrazí se nám obecná představa veřejnosti, která tento pojem prezentuje. Většinou se nám lidové tradice spojí s českými svátky, kroji, ale i s trhy, kde najdeme spoustu dekorativních slaměných předmětů, drátěných objektů a podobně. Tyto produkty mají své kouzlo a obdivují lidi, kteří jsou stále nadšení se lidovému řemeslu na příklad „pletení košíků“ věnovat. Už pár let si ve zmíněném odvětví všímám opakujících se prvků, které postrádají inovaci a šmrnc. Také bych ráda zmínila, že se v dnešní době jedná o produkty, které vznikají z radosti tvořit – jako koníček, ale málo kdo se pouze lidovou tvorbou užívá (mám na mysli pletení košíků, drátenictví a tak dále). Obnovení těchto řemesel byla jedna z myšlenek, se kterou jsem si hrála při procesu navrhování.

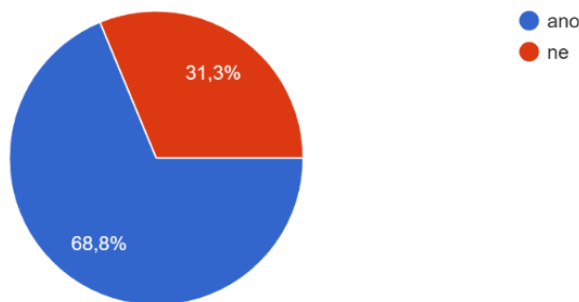
V souvislosti s tématem bakalářské práce jsem vytvořila dotazník, který mi pomohl přiblížit názor široké veřejnosti k tradici a řemeslu.

Myslíš si, že se s českými tradicemi a řemesly setkáváme dostatečně nebo pomalu a jistě mizí?
32 odpovědí

Graf 1 – Názor široké veřejnosti na tradice a řemesla, 2023 (archiv autora)

Líbí se ti řemesla, která vidíš na trzích? (drátenictví, výrobky ze slámy apod.)
32 odpovědí

Graf 2 – Názor široké veřejnosti na řemesla, které vidí na trzích, 2023 (archiv autora)

Jestli tvoje odpověď u předchozí otázky byla „ano“, tak která a proč?
(zde zmíním jen výřez odpovědí)

- Výroba skla - precizní práce, výrobky jsou ekologické, recyklovatelné, estetické ale i funkční.
- Některá řemeslná práce je opravdu skvělá, jiná spíš levný kýč.
- Líbí se mi originální věci, které jen tak v obchodě nevidím.

- d) Odpověď byla sice ne, ale jen proto, že mi přijde, že na trzích, kde se pohybují nejsou klasické výrobky. Jsou spíš mířeny na turisty. Ale věřím, že na trzích, kde by byla klasická česká řemesla, tak bych zaškrtnla „ano“ a to výrobky ze slámy a keramika.

Tradice si však nepředstavím pouze pod jednotlivými produkty a svátky, ale i pod důležitými jmény, díky kterým se dnes můžeme bavit o lidové slovesnosti. Všichni máme v podvědomí velká jména jako je K. J. Erben či Božena Němcová. Jelikož pocházím z Olomouckého kraje, zajímala jsem se o osobnosti, které zde působí/působily a také se nechaly inspirovat lidovou tradicí. Mezi ně můžeme zařadit např. Karla Svolinského (1896–1986), který byl řezbářem, grafikem, malířem a ilustrátorem. Svou tvorbou odkazoval na Josefa Mánesa a Mikoláše Aleše.¹

Obrázek 6 – Karel Svolinský, Ilustrace ke knize, 1960

V souvislosti s tématem lidové slovesnosti mě zaujal také designér Sigurdur Gustafsson, který říká:

„Jako designér musíte znát své vlastní prostředí, ale také znát historii, abyste mohli vidět perspektivu a odrážet svou vlastní dobu pomocí historie. Není nic nového pod sluncem, ale vždy může být nové porozumění dobře známých objektů. Například židle je toho dobrým příkladem.“

„Zaměřuji se na myšlenku; design je více než práce s formou. Musíte se naučit vidět a zkoumat. Kolem nás jsou schované nápady a poklady čekající na objevení.“²

¹ Magistrát města Olomouce. tourism.olomouc.eu [online]. [cit. 27. 3. 2023] Dostupné z: <https://tourism.olomouc.eu/basic-information/olomouc-and-personalities/art/cs>

²JONSSON, Ulf. *Sigurdur Gustafsson*. Kallemo [online]. [cit. 29. 10. 2022] Dostupné z: <https://kallemo.com/furniture/limited-edition-available/11-artists/83-sigurdur-gustafsson>

Obrázek 7 – Sigurdur Gustafsson, židle Tango, 1998; Obrázek 8 – Sigurdur Gustafsson, Wind, 2003

Věty od Sigurdura Gustafssona mě inspirovaly k vytvoření interiérových prvků, které odkazují na lidovou slovesnost. Musím znát naši minulost, tradice a řemesla, abych se mohla prostřednictvím produktu posunout v hledání moderní formy skrze lidové tradice.

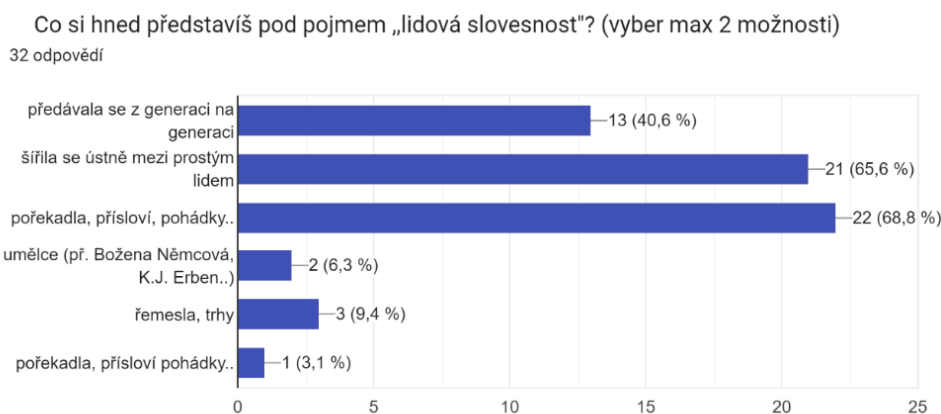
2.1 Co je lidová slovesnost?

Lidová slovesnost se šířila především mezi prostým lidem z generace na generaci, v literárních dílech, ale i v umění. V případě pohádek mě zaujal motiv toho, že je každý může vykládat po svém, ale význam zůstává stejný. Což mě v mých návrzích vedlo k myšlence, vytvořit jednoduchý základ produktu s variabilními doplňky. Součástí zadání je konečným produktem kolekce interiérových prvků či nábytku a tento princip by se tak mohl jednoduše aplikovat.

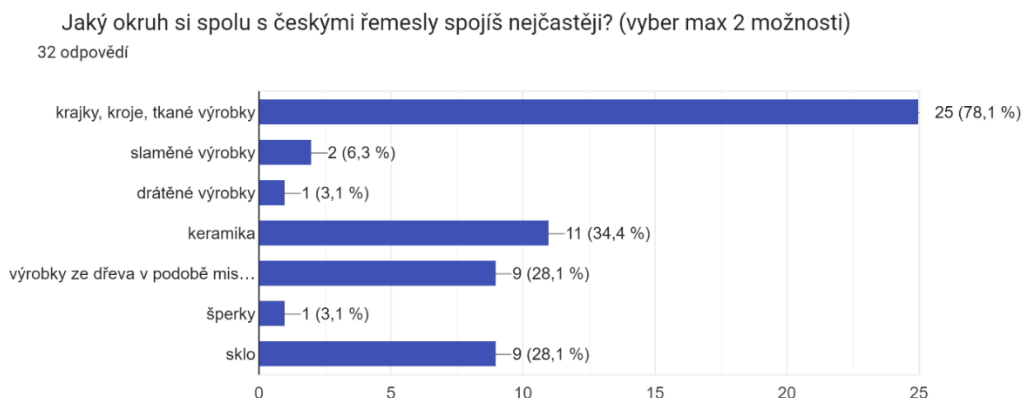
„As a designer you must know your own background, but also know the history, so that you can see the perspective and reflect your own time by use of the history. There is nothing new under the sun but there can always be a new understanding in well known objects. The chair for instance is a good example of this.

„I focus on the idea; design is more than just working with forms. You must learn to see and explore. All around us there are hidden ideas and treasures waiting for revelation.“

Na základě dotazníku, který jsem vytvořila, opět představím názor široké veřejnosti:

Graf 3 – Názor široké veřejnosti o lidové slovesnosti, 2023 (archiv autora)

Graf 4 – Názor široké veřejnosti o lidové slovesnosti, 2023 (archiv autora)

3 HISTORICKÝ KONTEXT

Umístění České republiky, která se nachází ve středu Evropy, ovlivňuje několik faktorů. Již od dávných dob se na našem území formovaly kulturní, hospodářské ale i politické vlivy. Příkladem uvedu impulz z východu a to Byzanc nebo také ze západu – gotické umění a podobně. I přes směry, které u nás působily, jsme si vytvořili své vlastní tvarosloví. Informace, které přibližují naši historii a kontext lidové slovesnosti mi zprostředkovala kniha „České tradice v proměnách času“, kde je lidová kultura hezky popsána.

V souvislosti s tradicí si můžeme všimnout různých celků, které nám určují směr a chápání kulturních rozdílů. Na příklad dělení podle regionů a podle hmotných statků kultury. Také tématika krojů a výšivek, zvyklosti našich svátků a nakonec umění samo o sobě.

Lidová slovesnost je specifický pojem, u kterého nešlo především o vnější dekoraci předmětů, duchovní podstatu nebo reprezentaci (u sakrálních objektů toto tvrzení neplatí). Ve většině případů jde „o niternou potřebu venkovských tvůrců vyjádřit se esteticky s veškerou znalostí budoucího užití předmětu, znalostí daného materiálu a příslušné technologie.“³

Užitnost, ornamentika a křesťanská víra jsou motivy, které doprovázely tvorbu lidového umění. Seznámila jsem se s pojmy, které jsem dosud neznala – okřín, opálka, moučnice, huňa a mnoho dalších. Právě ornamentálnost je významným charakteristickým prvkem. Projevuje se v podobě výšivek, keramiky ale i v malbě lidového nábytku.

Zaujala mě také zmínka o interiérech, které přirozeně vznikly s potřebami člověka a jeho samotným rozvojem. Příkladem historického interiéru může být také prostor, který nebyl moc osvětlený, místnosti byly plné kouře z ohniště a podlaha byla především z udusané hlíny. Tyto znaky mě nabádaly k tomu, abych zmíněnou charakteristiku prostoru otiskla i do výsledného produktu mé bakalářské práce. Na příklad v návrhu použít opalované dřevo či pracovat s netradičním materiálem – hlinou. Mezi první kusy nábytku patří stoly, lavice a truhly s úložným prostorem, ty se zpočátku nemalovaly z úcty k další generaci, která měla nábytek zdědit. Dekor tedy mohla tvořit řezbářská práce.

U starých obydlí se podle Jiřiny Langhammerové stůl nepokrývá, protože se jedná o prvek, který je ctěným centrem rodinného společenství. Avšak s vývojem doby se vnímání nábytku mění a lidé mají tendenci naopak stoly pokrývat, tedy chránit před jejich zničením. Mezi další specifické kusy produktů v interiéru můžeme zařadit truhlu a skříň prezentující roli ženy a její skromné postavení v rodině.⁴ V první třetině 19. století můžeme zaznamenat malovaný nábytek, především zdobné almary, které se po chvíli zase vytratily.

Ornament lidové slovesnosti zdobí také architekturu. Můžeme ho spatřit především na fasádách, hezkým příkladem je selský barok. Zmíněná architektura se datuje k roku 1800 a vrcholné období zaznamenáváme kolem poloviny 19. století asi do 60. let. Z informací, které jsem si přečetla v knize „České tradice v proměnách času“ si odnáším řadu inspirativních zdrojů, které mi přiblížily pohled na lidový nábytek a interiérové prvky.

Dalším zajímavým odkazem minulosti je hnutí Arts and Crafts. Umělecká řemesla se dostávají do popředí a jsou prezentovány jako ucelené odvětví. V časové ose vývoje umění se jedná o období konce 19. století trvající do roku 1910. Hnutí poukazovalo na industriální společnost, která opět viděla dobro v rukodělné práci a zlo v průmyslové a strojové výrobě. John Ruskin a William Morris jsou osobnosti, které mají značný vliv v kontextu myšlenek hnutí

³ LANGHAMMEROVÁ, Jiřina. *České tradice v proměnách času*, str. 277

⁴ IBIDEM. str. 311

Arts and Crafts. Způsob života se obracel spíše na venkov a přírodu. Výstavba rodinných domů byla inspirována Anglií. Pocity a dojmy, které hnutí prezentovalo, ovlivnily moderní styl tzv. secese (přelom 19. a 20. století). Tradiční řemeslo s použitím jednoduchých principů, inspirace romantickým středověkým lidovým folklórem, který se odzrcadlil v dekoraci, dále ekonomické a sociální reformy a nesouhlas s industriální společností jsou tedy charakteristickými znaky zmíněného období. V interiéru doby zaznamenáváme ornamenty a rostlinné dekory – řemeslné detaily jsou tedy jednou z priorit. Z nábytku se vyrábí kusy v modelových řadách se zasklenými vitrínami.⁵

Obrázek 9 – John Garrett a syn (design Phillip Webb.), Altar table, 1897

Toto období je zajímavé především proto, že reaguje na tehdejší společnost a průmyslovou výrobu. Píše se rok 2023, ve kterém shledávám určitou podobnost, kdy je hlavním tématem spíše sériová výroba a samotné řemeslo je upozaďováno. Dobrých řemeslníků si v dnešní době vážím, kvalitní rukodělná práce není v současnosti samozřejmostí. Velkou roli vždy hrály peníze, což se v souvislosti s tématem projeví při výběru nábytku do naší domácnosti. V cenovém porovnání sériové výroby a tvorby řemeslníka sáhne drtivá většina po levnější variantě produktu. Díky dotazníku jsem zjistila, že stále existuje početná skupina lidí, kterým nevadí si za kvalitní nábytek připlatit. Při návrhu kolekce jsem zvažovala, jak tento jev promítnout do produktu.

Součástí bakalářské práce je také hra se zažitými pořekadly a příslovími. S tématem, které popisují mě napadá hezké přirovnání k přísloví: „naděje umírá poslední“.⁶ V současnosti se setkáváme s lidovým uměním méně – řemesla a tradice upadají. Myšlenka je tedy v naději na zachování a připomínku lidovosti. Můžeme si je také přiblížit přes vznik modernějšího prvku. Jedná se o jeden z cílů, který bych chtěla splnit v této závěrečné práci. Navrhnout produkt, který se svou formou neztratí v dnešním světě a zároveň v lidech bude evokovat jejich lidovou historii.

⁵ JAROŠ, Jakub. *Arts and Crafts*. VYGOSH.cz [online]. [cit. 4. 3. 2023] Dostupné z: VYGOSH.cz / arts&crafts

⁶ ADRIANA. *101 lidových přísloví a rčení – klasická a známá pořekadla*. czechtheworld.com [online]. [cit. 4. 3. 2023]. Dostupné z: ▷ 101 lidových přísloví a rčení - klasická a známá pořekadla (czechtheworld.com)

4 CÍL PRÁCE

V bakalářské práci se inspiroji lidovou slovesností. Téma nabízí spoustu momentů, které se dají v přístupu k návrhu rozvíjet. Zaujala mě především symbolika dekoru a jeho použití u různých produktů. Cílem je zpracovat zdroje, související s vybraným tématem, a vytvořit současné tvarosloví, odkazující na lidovost. Výsledkem bude nadčasový produkt, který vydrží po generace.

Již z vývoje umění víme, že inspirace z minulosti nebo reakce na něj byla běžná. Díky tomu i mně dává smysl zkoumat prvky lidového umění a upozornit na produkty, které vidíme už jen zřídka. Nábytkem nebo interiérovým prvkem bych chtěla reagovat na mezigenerační rozdíl a vyzdvihnout prvky, které i přes svou rukodělnou práci nebo funkčnost nejsou dnes už tolik žádané. Lidé jdou s dobou a díky současnému pokroku ve výrobě a zpracování materiálů máme mnoho možností, jak k návrhu produktu přistoupit. Bohužel zaznamenáváme úpadek řemesel a tradic, a proto vidím cestu v připomínce naší lidovosti přes produkt s moderním tvaroslovím. Tradičním příslovím „naděje umírá poslední“ bych zároveň chtěla na tuto problematiku upozornit.

5 HLEDÁNÍ CESTY K VÝSLEDNÉMU PRODUKTU

5.1 Inspirativní publikace

Jedním ze zdrojů, ze kterých jsem čerpala, byla knížka „100 věcí, které by měl každý designér vědět o lidech“. Autorkou je Susan Weinschenk. Součástí knihy je zajímavý odstavec, který líčí, že lidé vždy budou věnovat pozornost nápadným rysům. S návazností na bakalářskou práci si mohu pohrát s barevnými kontrastními detaily, které by upoutaly pozornost. Při zvolení barvy bych zvažila její symboliku a také fakt, že v jiných kulturách se její význam může lišit.⁷

Dalším inspirativním zdrojem byla publikace Donalda Normana: „*Je-li možnost udělat chybu, někdo ji udělá. Designér musí dopředu počítat se všemi představitelnými omyly a navrhnout výrobek tak, aby poskytoval jen minimální příležitost k chybám nebo alespoň minimalizovat důsledky chybného zacházení.*“⁸

Knihou také popisuje Donaldův pokus, ve kterém poprosil pár lidí, aby poskládali předmět z různých rozložených částí. Výsledek nikdo neznal (jednalo se o motocykl stavebnice Lego). Lidé intuitivně poskládali motorku na základě toho, co znají. Proces skládání je podmíněn fyzickými, systematickými a kulturními limity.⁹ Tímto pokusem jsem chtěla

⁷ WEINSCHENK. Susan. *100 věcí, které by měl každý designér vědět o lidech*. Str.110

⁸ NORMAN A. Donald. *Design pro každý den*. Str.61

⁹ IBIDEM. Str.108

poukázat na funkční ale i psychologické znaky produktu. To mě vede k zamyšlení nad designem mé bakalářské práce a jeho přínosu do života uživatele.

Každá kultura má svou vlastní sadu přípustných akcí pro relevantní společenské situace. Proto víme, jak se chovat v restauraci...Kulturní rozdíly jsou kořenem mnoha problémů s novými přístroji, pro které jsme ještě nevytvořili žádné standartní konvence či způsoby používání. Sociolog Ervin Goffman zase vypracoval koncept tzv. přípustných behaviorálních rámců a ukázal, jak tyto společenské limity řídí naše obvyklé chování, a to i v případě, kdy se ocitneme v neznámé situaci či cizí kultuře.¹⁰

Zajímavé poznatky také přináší kniha Furniture, kde jsem se pozastavila především u kapitoly „Blocks and Modules“ kde Anna Yudina popisuje přístup vytváření policových systémů a hru s jednotlivými prvky, které se dají skládat. Jde o množství variací základních tvarů a správného použití nástrojů, díky kterým jsme schopni objekty sestavit.¹¹ Slova Anny Yudinové mě opět navádí k tomu, abych využívala princip jednoduchého základu spolu s využitím variabilních komponentů, díky čemuž může jednoduše vzniknout kolekce.

5.2 Mladí designéři

Inspiraci nacházím také u mladých designérů, kterým lidové tradice a řemeslo nejsou lhostejné. Ráda bych zmínila Adama N. Furmana, který přetváří tradiční libanonské řemeslo „Khazaran“ neboli tkaní nábytkové rákosky. Dále se mi líbila práce, která vznikla ve spolupráci Odena Sapira a Ariela Zuckermana. Designéři vytvořili sadu svítidel spojující technologii a tradici. U kolekce mě především zaujalo vtipné řešení designu díky pletení.¹²

Obrázek 10 – Adama Nathaniel Furman, Beiruti, 2021; Obrázek 11 – Ariel Zuckerman, Knitted, 2016

¹⁰ NORMAN A. Donald. *Design pro každý den*. Str.111

¹¹ YUDINA, Anna. *FURNITECTURE*. Str.18

¹² ZUCKERMAN, Ariel. *Knitted*. Ariel-design.com [online]. [cit. 30. 10. 2023] Dostupné z: <https://www.ariel-design.com/knitted.html>

V první fázi rešerše mě také baví práce od Mariana Laššáka, Pavola Capíka nebo také zahraniční designérky Sophie Hardy. V její tvorbě mě fascinuje použití papírového materiálu, díky kterému vzniká dekor. Inspirativním zdrojem je pro ni místo, kde žije.

Obrázek 12 – Marián Laššák, Folk chair, 2009; Obrázek 13 – Pavol Capík, Parasite shelf, 2011, Obrázek 14 – Sophie Hardy, Breaking surface, 2016

Trochu jiný pohled na designérské produkty nabízí instalace od Pabla Reinosa a Steva Haslipa, kde jsem se zamyslela nad návrhem produktu jako možného konceptu.

Obrázek 15 – Pablo Reinoso, Thonet chair No.14, 1995; Obrázek 16 – Steve Haslip, Chair Installation, 2012

5.3 Myšlenky

Při vyslovení lidové slovesnosti si vybavím dekor. Ten nacházíme v krajkách, prostírání ale i v přírodě. Publikace Designa nabízí spoustu inspirativních motivů k tomu, jaká může být cesta k samotnému návržení produktu. „Principy neomezují kreativitu, spíše jsou inspirací pro rozličné vzory odrážející vzhled semen, úponků, listů, květů, a plodů. Návrhář, který pracuje s opakováním, střídáním, vlněním, mozaikováním, spirálami a symetrií, brzy zjistí, jak bohatá a rozmanitá je práce s těmito prostými procesy růstu.“¹³

„Lidé jsou podle všeho bytosti, jež mají v sobě smysl pro symetrii hluboce zakořeněný, naši přirozeností je hledání vzorů, takže symetrické principy obecně v umění nikdy zcela nechybějí.“¹⁴

¹³ MARTINEAU, John. *Designa: technická tajemství tradičního vizuálního umění*. str. 117

¹⁴ IBIDEM. str. 282

Rozhovor s psychoterapeutkou a konzultantkou mé bakalářské práce, Kateřinou Hlavsovou, se kterou jsem již spolupracovala na nástěnných objektech z roku 2022/2023, mi pomohl při hledání podnětů pro vývoj produktu na zvolené téma lidovosti. Na objekty lze nahlížet i psychologickým okem, může tak vzniknout nábytek či interiérový prvek, který zaujme větší skupinu lidí pro svou vlídnost. V interiéru je vhodné použití přírodních prvků, které souvisí s naší přirozeností (např. kusy dřeva). Přírodninou Kateřina myslela i kameny a mušle, které díky své barevnosti svým charakterem splynou s prostředím. Tyto informace vnímám spíše jako motiv pro následné zvolení barvy produktu.

„Lidé nejsou lhostejní k objektům, které vidí kolem sebe a je důležité mít v interiéru věci, o kterých se dá bavit...“¹⁵

Jedním z potenciálních přístupů u návrhu produktu bakalářské práce bylo pokračovat v přímé spolupráci s psychoterapeutkou a vytvořit další prvek do interiéru odborníka. Nakonec jsem si zvolila cestu zaujmout širokou veřejnost, i přes to, že výsledný produkt je hodně osobitý.

5.3.1 Mezigenerační rozdíly

Na základě informací, které jsem dosud zaznamenala, jsem se rozhodla více přiblížit vnímání prvků v domácnosti, v souvislosti s tím, co se v minulosti používalo v hojně míře a v dnešní době již mizí. Z historie víme, že životní styl a s tím spojené trendy určuje doba.

V průběhu psaní bakalářské práce jsem si uvědomila, že mi spojení dekoru s lidovou slovesností lichotí nejvíce. Díky dotazníku, vnímám, že i široká veřejnost má ke krajkám a obecně k dekoru, pocitově nejbliž. Motiv zdobení se tak může zdát jako vhodná cesta. Avšak spolu s tím na povrch vyplouvají i jisté nevýhody a nevyjasněné otázky. Špatně užitý dekor může lehce sklouznout k levnému kýči, čemuž se chci vyhnout.

¹⁵ HLAVSOVÁ, Kateřina. *rozhovor*

Umělci, Linlin and Pierre-Yves Jasques, kteří s motivem ornamentu pracují, navrhují produkty, které jsou vytvořeny pomocí 3D tisku. Díky spojení nové technologie s lidovým prvkem vznikly moderní produkty, které mě baví.

Obrázek 17, 18 – Linlin and Pierre-Yves Jasques, Skylacelamps

5.3.1.1 Ubrusy a dečky na stůl

Můj zájem se soustředí především na tematiku ubrusu a dečky na stůl. Určila jsem si, že výsledným produktem bude konferenční stůl, a proto mi práce se zmíněným motivem přišla nejpřirozenější. Udělala jsem si rešerši stále používaných deček a ubrusů a zjistila jsem, že je užívá spíše starší generace (věk např. 73 let). Tyto prvky si mladí lidé spojí spíše s danou tradicí nebo ročním obdobím, ale celoročně je nevyužívají. Avšak si uvědomuji, že má každý osobitý styl a může být v rozporu s názorem, který zde popisuji. I přesto mám ze zdrojů od svých vrstevníků potvrzené, že motiv ubrusu a deček je specifický pro jejich prarodiče a ne pro ně samotné. Nevedla jsem však konverzace pouze s lidmi mého věku (22 let), ale i se staršími (věk 30-40 let), kteří také nespádají do skupiny lidí, kteří by doma vlastnili dečky a ubrusy v souvislosti s denním používáním.

Obrázek 19, 20, 21, 22 – ubrusy a dečky v současné domácnosti, 2023 (archiv autora)

Inspirativním zdrojem byla především moje rodina. Ta se v minulosti hodně zabývala výšivkami, které zdobily zmíněné dečky, ale i látku polštářů a různých dekorací na zeď. Vznik těchto interiérových prvků podnítila doba (70. - 80. léta), kdy nebylo tolik materiálů a produktů na trhu, tak jako máme dnes, a proto si lidé tvořili si své vlastní originální dekorace.

Obrázek 23 – výšivky na dečky, 2023 (archiv autora); Obrázek 24 – ozdoba domu na zeď, 2023 (archiv autora)

5.3.2 Lidový nábytek

V souvislosti s vybraným tématem bakalářské práce mě také zaujal motiv řemeslně zpracovaného nábytku, který jsem již v pár větách zmínila v předcházející kapitole „Historický kontext“. Hra se zdobením v průběhu navrhování mi také evokovala lidové produkty ve formě stolečků, stoliček a podobně.

Obrázek 25 – Mahagon, Mahagonový nábytek, současnost; Obrázek 26 – ručně zpracovaný nábytek 1, 20. století (archiv autora); Obrázek 27 – ručně zpracovaný nábytek 2, 20. století (archiv autora)

Základní tvorba lidového nábytku se na našem území rozvíjí od středověku. *Technologie výroby, řemeslné zkušenosti a patřičné nářadí – to vše bylo přejato ze staré dobré venkovské tesařiny.*¹⁶ Později na scénu přicházejí truhlářští mistři a vznikají dvě oddělené odvětví. Tesaři a truhláři.

¹⁶ MATĚJKA, Viktor. *Lidový, selský nábytek*. svetpokladu.cz [online]. [cit. 30. 10. 2023]. Dostupné z: <https://svetpokladu.cz/hello-world/>

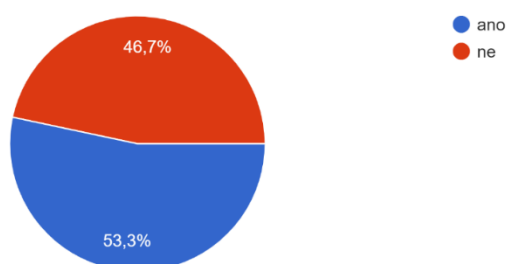
Nástup habsburské monarchie na našem území umožnil vzájemný vliv kultur a související podpora řemesla vytvořila dobré prostředí pro jejich další rozvoj. Následné zlepšení podmínek v hospodářství venkova a s tím i spojený sociální život měl dopad na vznik dobrého prostředí pro vytvoření typizované krajové výzdoby nábytku a obecně tvorby lidového umění.

Dekor nábytku přímo nesouvisí s jeho použitím. Jedná se o inspiraci z církevní a rodinné obřadnosti. Zdobení znázorňovalo světce ale také symbol lásky, vztahu, věrnosti apod. Zajímavostí pro mě byl poznatek od Viktora Matějky, který zmiňuje i praktickou funkci dekoru ve formě domácí paměti. Nábytek si můžeme představit jako tzv. osobní zápisník, jelikož lidé na něj zaznamenávali letopočty, nápisy, jména, data narození, dluhy apod. Důvodem koupě lidového nábytku byla např. svatba.¹⁷

6 PROCES NAVRHOVÁNÍ

Po důkladné rešerši jsem si uvědomila, že tematika lidové slovesnosti je velice obsáhlá. Nabízí se spousta možných cest, kterými jsem se mohla vydat. Hodně mi pomohlo si určit výsledný produkt, kterým je stůl. Při úvaze nad výrobkem mi také pomohl již zmíněný dotazník, který jsem vytvořila na základě názoru široké veřejnosti.

Máš v domácnosti nábytek či interiérový prvek s odkazem na české řemeslo a lidovou tradici?
(komody, ubrusy, různá dekorace, hodiny atd.)
30 odpovědí

Graf 5 – Názor široké veřejnosti v kontextu domácnosti a lidového prvku, 2023 (archiv autora)

¹⁷ MATĚJKA, Viktor. *Lidový, selský nábytek*. svetpokladu.cz [online]. [cit. 30. 10. 2023]. Dostupné z: <https://svetpokladu.cz/hello-world/>

Pokud tvá odpověď u předchozí otázky byla „ano“, tak jaký? Líbí se ti?
(výřez názorů respondentů)

Respondent 1:

Nemám, ale v budoucnu ve svém vlastním bytě bych určitě chtěla. Ideálně nějaký nábytek nebo servis.

Respondent 2

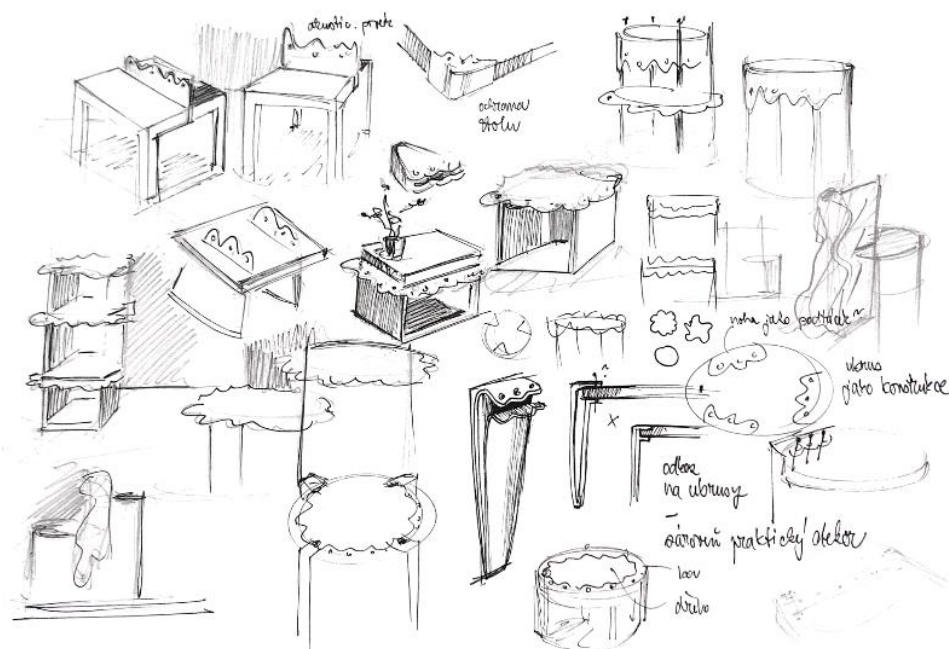
Hodiny, ubrusy, komodu. Má to svoje kouzlo, ale pro svoje budoucí bydlení, budu volit minimalističtější styl. Častokrát tyto předměty působí přezdobeně.

Respondent 3:

Krajkové ubrusy u babičky – ano líbí.

Respondent 4:

Komoda z masivního dřeva, ano líbí se mi.

Obrázek 28 – návrhy (archiv autora)

V začátcích navrhování jsem si určila rozměry. Udělala jsem si rešerši běžně dostupných stolků na trhu, abych se ujistila, že mnou zvolené míry nejsou mimo realitu a jsou ergonomicky vhodné pro uživatele. Rozměry se často pohybují kolem výšky 450-600 mm a šířky 450x570 mm.

Obrázek 29, 30, 31 – 3D návrhy stolků (archiv autora)

Zpočátku jsem přirozeně nevěděla, co bych produktem chtěla vyjádřit, bylo tak zdlouhavé najít výslednou podobu. Nakonec jsem se díky inspiraci ubrusy a vyšíváními dečkami rozhoupala a vzniklo mnoho možných designů. Výrobně bych do budoucna chtěla vyzkoušet i jiné návrhy než ten, pro který jsem se finálně rozhodla.

Určení produktu pro mě byla první fáze, v té druhé jsem si zvolila materiály, které bych chtěla použít. Jedním z nich je dřevo, ze kterého vznikaly různé předměty už od dávných dob a jen podtrhuje téma lidovosti. Druhým materiálem je kov. Z něj vzniká spousta řemeslných výrobků a je podstatnou součástí průmyslové výroby.

Hlavní myšlenkou bylo upozornit na mezigenerační rozdíly prostřednictvím motivu již tolik nevyužívaného prvku – ubrusu. Jeho funkce spočívá v ochraně nábytku a použitý dekor nám dotváří prostředí. Doba jde dopředu a můžete si klást otázku, proč se vracím k motivu, který je pro nás již zastaralý? Ubrusy a dečky, které vznikaly ručně, odkazují na práci člověka, který si zkrášloval domov svépomocí a já chtěla připomenout období, ve kterém hrál roli dekor a lidská tvořivost. Hlavní role předmětů byla především funkce. Z ubrusu, který v současnosti tolik nepoužíváme jsem vytvořila také funkční prvek, ale v nové podobě. Znázornila jsem tedy tento princip pomocí kovových noh. Kov mi umožňuje hrát si s tloušťkou materiálu. Já si zvolila třímilimetrovou ocel, díky které jsem mohla symbolicky vyjádřit ubrus. Nohy jsou tedy myšleny jako svěšená látka ze stolu. Kombinace dřevěné desky a kovových noh přinesla mnoho nápadů, od kterých jsem se mohla odrazit. V souvislosti s kovovými nohami a jejich dekorem jsem se zamyslela i nad využitím odpadního materiálu, který můžeme najít u firem, které pracují s CNC stroji a laserem.

Obrázek 32, 33, 34 – odpadní materiál regionálního technického institutu (archiv autora)

Pohled na ornament, který vznikl průmyslovou výrobou ve mně vzbuzuje celkem vtipné řešení noh. Avšak práce s odpadem by byla nakonec náročnější než výroba nového prvku. Najít kusy, které by měly stejné vlastnosti by bylo zdlouhavé a možná i nemožné. Firmy také usilují o využití materiálu do posledního kousku, díky tomu se plocha odřezků může zdeformovat či úplně zlomit. Avšak v praxi jsem se setkala s využitím těchto odřezků, možnou cestou by bylo se zaměřit na firmy, které pracují pouze s určitými dílky sériové výroby.

Obrázek 35, 36 – ploty z odpadního materiálu (archiv autora)

6.1 Kolekce

Součástí zadání bakalářské práce bylo navrhnout kolekci. Nejdříve jsem ji plánovala prezentovat v podobě stolků, kde jsou hlavním prvkem kovové nohy a na nich přiblížit mezigenerační rozdíly a třeba i techniku výroby. Myšlenkou bylo realizovat dekorované nohy, charakterizující období našich babiček, pak méně dekorované, představující naše rodiče a nakonec mladé lidi, kteří tíhnou k minimalismu, takže by kovová noha byla čistá. Zmíněný přístup by představoval i různé ceny stolečků, jelikož by se lišila náročnost výroby. Tato cesta se nabízí vyjádřit i u jídelního stolu, kde by byly zobrazeny všechny podoby kovových nohou.

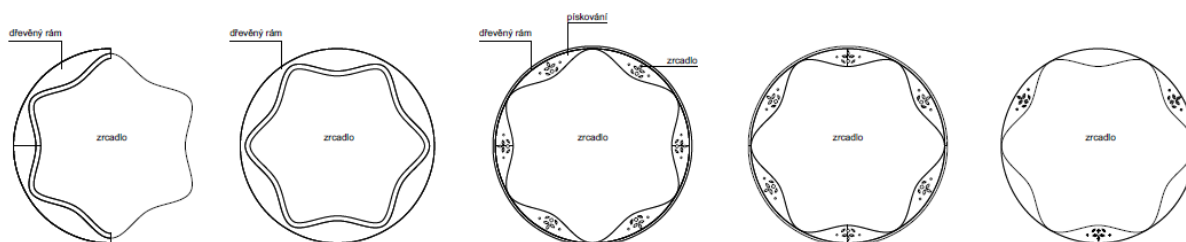
Nakonec jsem se rozhodla pro návrh, který prezentuje praktický dekor a spojuje lidový vzhled s technickým provedením. Přišlo mi zajímavé obohatit kolekci o další interiérový prvek, který ji rozehraje a upoutá divákovu oko. Přemýšlela jsem tedy nad symbolickými zrcadly.

6.2 Zrcadlo

Jak už jsem zmínila v úvodu práce. Lidová slovesnost je spojena s člověkem. Zrcadlo zobrazuje nás samotné se všemi dokonalostmi i chybami. Zároveň je prvkem, který se zobrazuje v pohádkách např. „O Sněhurce“ či románech např. „Důmyslný rytíř Don Quijote de la Mancha“ Zajímavostí je, že malá zrcátka můžeme spatřit i v jihočeském blatském kroji.¹⁸

Obrázek 37 – Podoba čelenky ženského blatského kroje, Třeboňsko, CZ

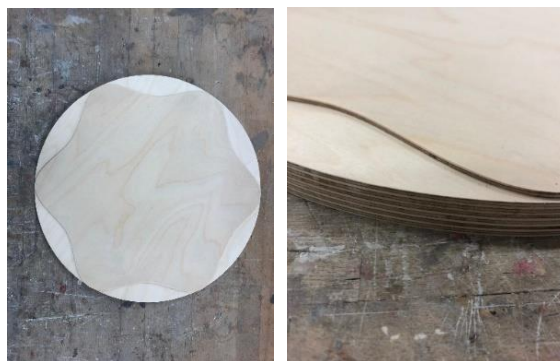
Obrázek 38 – návrhy zrcadla (archiv autora)

7 FINÁLNÍ PODOBA PRODUKTU

7.1 Stolek

Ze všech návrhů jsem si nakonec vybrala podobu stolku, který má dřevěnou dubovou desku, ve které je vyfrézována kytka. Její tvar vyplynul z umístění kovových noh ve snaze o jejich lepší splynutí s celkovým vzhledem. Reliéf květiny tedy vznikl díky funkčnímu přizpůsobení. Motivem zároveň připomíná siluetu deček, ze kterých vycházím. Ty často měly okvětní podobu. První zkouška výřezu tvaru desky se vyrobila pomocí Shaperu, což je pokročilý nástroj pro ruční CNC frézování. Pokus se zhotovil do desky z překližky (20mm). Ta se jako materiál moc neosvědčila, jelikož se při výrobě musí dbát na její jednotlivé vrstvy.

¹⁸ WEIN, Michal. *Zrcadlo*. Znaknaznamení.cz [online]. [cit. 3. 4. 2023] Dostupné z: http://www.znaknaznamení.cz/000_zzz/zrcadlo.html

Obrázek 39, 40 – zkouška pomocí Shaperu, materiál: překližka (archiv autora)

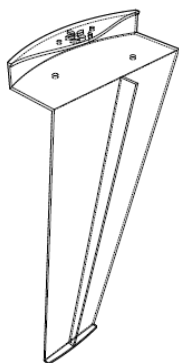
Konečným výběrem dřevěné desky je dubová spárovka, rozhodovala jsem se ještě mezi jasanem či ořechem, návrh je však variabilní a změna materiálu desky se nabízí v souvislosti s případnými požadavky zákazníka. Svůj návrh tak dále můžu díky změně dřevin rozvíjet v kolekci. Pro modernější vzhled by se dala použít i MDF deska, jelikož její vlastnosti pro CNC frézování a následné skladování jsou nad míru dobré. Pro prezentaci finálního výrobku jsem ale chtěla zachovat klasický vzhled dřeva, a proto je dub konečnou volbou. Při výběru desky jsem stále měla na paměti váhu jednotlivých materiálů. I přesto jsem se rozhodla pro masiv, který mi evokuje mohutný lidový nábytek.

Dalšími komponenty produktu jsou tři kovové nohy, které vznikly na základě myšlenky svěšeného ubrusu ze stolu. Ty tvoří funkční ale i dekorativní prvek. Vrchní část každé nohy zdobí ornament, který vychází z již přiblížené inspirace – dečky, výšivky a ubrusy. Avšak s propojením dřevěné desky se může nabízet souvislost zvoleného motivu s vyřezávaným lidovým nábytkem.

Obrázek 41, 42, 43 – zkoušky dekorů, materiál: ocel 3mm (archiv autora)

Ze zkoušek dekoru jsem šla zlatou střední cestou, kdy jsem spojila návrh 1 a 2. V prvním případě se mi zdobení zdálo moc jednoduché až nudné a v druhém provedení jsem cítila zbytečnou složitost. Zde jsem bojovala s hranicí dobře zvoleného dekoru a kýče.

Obrázek 44 – výkres kovové nohy; Obrázek 45, 46, 47 – noha před svařením, materiál: ocel 3mm (archiv autora)

Jedním z mých konzultantů je také vedoucí kovovýroby Michal Švejzar, se kterým jsem řešila volbu materiálu a detaily konstrukce nohy. Nakonec jsem zvolila třímilimetrovou ocel, jako jistější variantu. Nohy by se daly zhotovit nejspíše i z oceli s tloušťkou dva milimetry. Změna rozměru by se odrazila především na váze a ceně. Případným dalším materiálem by mohla být nerez.

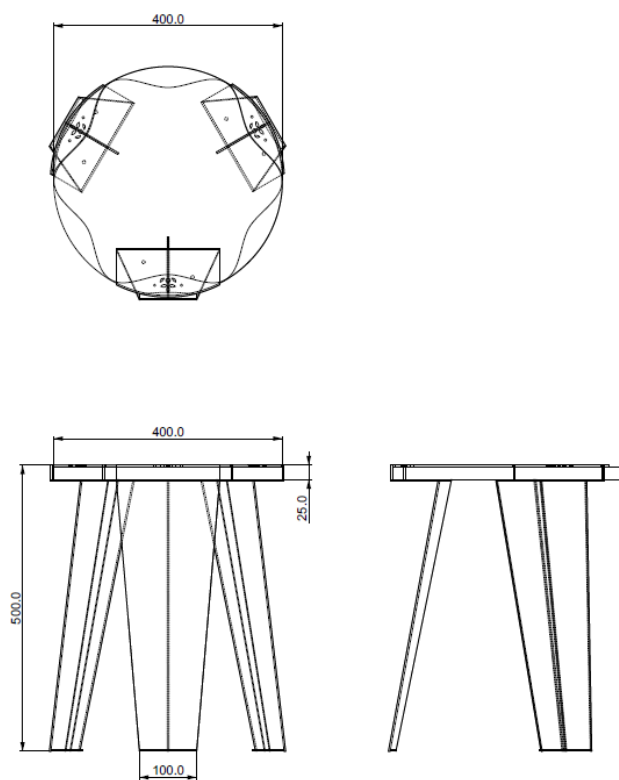
Obrázek 48, 49 – kovová noha s práškovou úpravou (archiv autora)

Konečná úprava nohy byla zajištěna práškovou úpravou. Zvolená barva je RAL 9010 mat. Chtěla jsem pracovat s neutrálními odstíny, protože jsem zvolila bílou. Dalším důvodem výběru je její návaznost na látku, ubrus či vyšívané dečky, kdy je podklad také často bílý. Tato barva souvisí také se symbolikou, kde představuje na příklad nevinnost a čistotu. Je spirituální, duchovní a zároveň nás může uklidnit. „V západní kultuře je barvou nevinnosti a přirozenosti, v orientu symbolizuje smutek, pro Tibeťany je barvou hory Meru, která je středem světa a symbolizuje poznání, pochopení a vědění, znázorňuje konec a začátek něčeho nového, má zahánět zlé duchy.“¹⁹

Kovové nohy můžeme díky práškové úpravě, která nabízí odstíny RAL barev, dále rozehrát. V další fázi vývoje produktu tak vzniká cesta k vytvoření kolekce.

¹⁹ SPRUIJTOVÁ, Alena. *Symbolika barev*. Alliv.cz [online]. [cit. 21. 3. 2023]. Dostupné z: <http://alliv.cz/symbolika-barev/>

7.1.1 Technický výkres

Obrázek 50 – technický výkres stolku (archiv autora)

Obrázek 51, 52 – vizualizace návrhu (archiv autora)

7.2 Zrcadlo

Návrh zrcadla vychází ze stolku, a proto je zvolený dekor, vytvořený pomocí pískování skla, stejný. Výrobu a pískování výrobku jsem si zajistila u plzeňských firem. Dřevěný rám jsem si již vyráběla sama za pomoci Shaperu. Průměr zrcadla s tloušťkou dubového rámu 25 mm je 400 mm.

Obrázek 53 – zrcadlo (archiv autora); Obrázek 54 – vizualizace zrcadla (archiv autora)

Kolekci stolečku a zrcadla jsem pojmenovala po mé prababičce Jarmile, která je hlavním tvůrcem vyšívání deček v naší rodině. Slovanské jméno je třešničkou na dortu a podtrhuje téma lidové slovesnosti.

8 PŘÍNOS PRO DANÝ OBOR

Kolekci jsem chtěla do současného tvarosloví interiérových prvků a nábytku promítnout odkaz lidovosti, který je spojen s lidským žitím a umem. Dekor je jedním ze znaků, který je součástí našeho lidového vývoje a jeho použití v praxi mě zaujalo. Zaměřila jsem se tedy na domácnost a mezigenerační rozdíly, což mě nasměrovalo k práci s motivem ubrusů a vyšívání deček.

I přes to, že jsem využívala nové technologie, které jsou v dnešní době nepostradatelné, snažila jsem se vytvořit produkty, které v nás vyvolají pocit lidovosti. Novými technologiemi jsem myslela na příklad CNC stroj, díky kterému vznikl dekor v kovu a zajistil přesné vyřezání všech dílů nohy. Nebo výroba dřevěné desky, u které byl reliéf květiny též vytvořen za pomoci stroje.

Ubrusy a dečky dotvářely interiér domu a mými produkty cílím na to samé. Při rešerši stolečků jsem zjistila, že kombinace dřeva s kovem funguje a není to nic neobvyklého. V mém návrhu jsem se však o neobyčejný design pokusila. Chtěla jsem si pohrát se vzhledem a možnostmi kovu (ohýbání, svařování apod.). Nevytvářet pouze jednoduché geometrické

tvary, které jsou typické pro dnešní trh. Vyroběný nábytek nabízí multifunkční využití v podobě stolku i stoličky.

Součástí kolekce je také zrcadlo, které vychází ze stolku, takže myšlenka a inspirační zdroje jsou stejné. Na trhu nalezneme především tvarové řešení zrcadel. V mém návrhu je díky pískování vytvořený dekor a symbolicky přidává hodnotu.

9 SILNÉ A SLABÉ STRÁNKY

9.1.1 Stolek/stolička

I přes téma lidové slovesnosti, které je často na hranici krásy a kýče, jsem vytvořila minimalistické produkty s přidanou hodnotou lidovosti. Především jsem upozornila na dekor, který se hojně a symbolicky používal. V souvislosti s mým inspiračním zdrojem v podobě vyšíváných deček a ubrusů, které v domácnosti najdeme už velmi málo, jsem u stolku vytvořila kovové nohy, které prezentují svěšený ubrus. Plní tedy funkčnost produktu stejně jako ubrus či dečka na stůl/stěnu. Silnou stránkou je také možnost variability, kdy se u stolku může změnit deska za jinou dřevinu či netradiční materiál. Nebo se také nabízí hra s barvou kovových noh. Díky technologii nejsme omezeni ani v rozvíjení použitého dekoru. Konečným zvoleným materiálem noh je třímilimetrová ocel, která zajistila dobrou stabilitu, čemuž napomáhá i správně zvolený úhel, tento fakt ze stolku vytváří multifunkční produkt, jelikož si na vyrobený nábytek můžeme i sednout. Avšak kombinace zvoleného kovu a masivního dřeva se podepisuje na váze, která by mohla být nižší, kdybych zkusila pracovat s jinou tloušťkou oceli či na příklad s nerezem.

Při výrobě se bohužel naskytly odchylky u frézování, což se projevilo při kompletaci produktu. Mým cílem bylo vytvořit přesnější splynutí použitých materiálů. Kdybych nábytek používala jako konferenční/noční/odkládací stolek, mohlo by se zdát, že samotný dekor, může být slabou stránkou produktu tvořící místo pro nečistoty a prach. Avšak se nejedná o jídelní stůl, a proto použitý dekor nevnímám jako velký problém. V případě že budeme používat produkt jako stoličku, nevidím překážku v použití vytvořeného ornamentu.

9.1.2 Zrcadlo

Motiv zrcadla je sám o sobě hodně symbolický, tento fakt ještě prohlubuji díky zvolenému dekoru a tím ho odlišuji od zrcadel na trhu. Pískování skla není novou technologií a ve výrobě tak nepřicházím s ničím novým, jen mi zvolená možnost výroby pomohla rozvést kolekci.

ZÁVĚR

Navrhla jsem multifunkční produkt, který může sloužit jako stolek i stolička. V případě první možnosti můžeme nábytek používat jako konferenční či noční stolek – umístění nechám na uživateli. Cílovou skupinou je široká veřejnost. Z mých knižních inspiračních zdrojů jsem zjistila, že lidový nábytek mohl splnit funkci svatebního daru, a proto i moje kolekce může udělat radost novomanželům.

Hlavním produktem je stolek, který je dále rozehrán do kolekce se zrcadlem. Navzdory myšlence zachování řemesla jsem kovové nohy u navrženého nábytku konzultovala s Michalem Švejzarem, který je vedoucí kovovýroby v „Kovodružstvu Plzeň“. I přes dílky vytvořené pomocí CNC stroje, je nutná znalost celého procesu, a proto se výrobek kontaktu s člověkem nevyhne. Dále bylo potřeba kovovou nohu ohnout a svařit, což také stojí na zručnosti pracovníka s kovem. Komunikace s firmou mi otevřela oči v procesu výroby. Díky tomu jsem zjistila, jaké mám možnosti v rozvoji kolekce v budoucnu – dodání produktu, možnosti pracovníků v kovodružstvu a podobně. Spolupráce s firmou mi byla doporučena a souvisí s tím i určitá jistota kvalitního výsledku. Avšak si uvědomuji, že v případě málo kvalifikované osoby u výroby, by kovové nohy mohly dopadnout jinak – hůře.

Obrázek 55 – prezentační fotografie kolekce (archiv autora)

Obrázek 56, 57 – prezentační fotografie kolekce (archiv autora)

Obrázek 58, 59 – prezentační fotografie kolekce (archiv autora)

Obrázek 60 – prezentační fotografie kolekce (archiv autora)

Obrázek 61 – prezentační fotografie kolekce (archiv autora)

Obrázek 62 – prezentační fotografie kolekce (archiv autora)

RESUMÉ

My bachelor thesis is a reference to oral tradition. I designed a collection of products with the theme of intergenerational differences. In particular, I drew attention to elements in the home that are no longer used despite their quality handwork and functionality. I based my work on the motifs of tablecloths and embroidered table runners. Their use is to protect furniture or to complete an interior.

Folk objects were all about functionality, which is also my basis, and that is why my metal table legs are meant to look like a hanging fabric from the table, representing function and practical decor with a connection to folkness. The mirror completes the look of the collection. I have created modern elements with a reminder of humanity.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literatura

1. MARTINEAU, John. *Designa: technická tajemství tradičního vizuálního umění*. Praha: Dokořán, 2017. Pergamen. ISBN 978-80-7363-841-2.
2. LANGHAMMEROVÁ, Jiřina. *České tradice v proměnách času: kroje - zvyky - umění*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2017. ISBN 978-80-7422-500-0.
3. NORMAN, Donald A. *Design pro každý den*. Praha: Dokořán, 2010. ISBN 978-80-7363-314-1.
4. WEINSCHENK, Susan. *100 věcí, které by měl každý designér vědět o lidech*. Brno: ComputerPress, 2012. ISBN 978-80-251-3649-2.
5. YUDINA, Anna. *FURNITECTURE*. UK: Thames a Hudson, 2015. ISBN 978-0500517765.

Internetové zdroje

1. ADRIANA. *101 lidových přísloví a rčení – klasická a známá pořekadla*. In: czechtheworld.com [online]. [cit. 4. 3. 2023]. Dostupné z: ▷ 101 lidových přísloví a rčení - klasická a známá pořekadla (czechtheworld.com).
2. JAROŠ, Jakub. *Arts and Crafts*. In: VYGOSH.cz [online]. [cit. 4. 3. 2023]. Dostupné z: VYGOSH.cz / arts&crafts.
3. JONSSON, Ulf. *Sigurdur Gustafsson*. In: Kallemo. [online]. [cit. 29. 10. 2022]. Dostupné z: <https://kallemo.com/furniture/limited-edition-available/11-artists/83-sigurdur-gustafsson>.
4. Magistrát města Olomouce. In: tourism.olomouc.eu [online]. [cit. 27. 3. 2023]. Dostupné z: <https://tourism.olomouc.eu/basic-information/olomouc-and-personalities/art/cs>.
5. MATĚJKA, Viktor. *Lidový, selský nábytek*. In: svetpokladu.cz [online]. [cit. 30. 10. 2023]. Dostupné z: <https://svetpokladu.cz/hello-world/>.
6. SPRUIJTOVÁ, Alena. *Symbolika barev*. In: Alliv.cz [online]. [cit. 21. 3. 2023]. Dostupné z: <http://alliv.cz/symbolika-barev/>
7. WEIN, Michal. *Zrcadlo*. In: Znakznameni.cz [online]. [cit. 3. 4. 2023]. Dostupné z: http://www.znakznameni.cz/000_zzz/zrcadlo.html.
8. ZUCKERMAN, Ariel. *Knitted*. In: Ariel-design.com [online]. [cit. 30. 10. 2023]. Dostupné z: <https://www.ariel-design.com/knitted.html>.

SEZNAM PŘÍLOH

Obrázková příloha

Obrázek 1 – Gar, 2020/2021 (archiv autora) – 11. 3. 2023

Obrázek 2 – Gar, 2020/2021 (archiv autora) – 11. 3. 2023

Obrázek 3 – Lana, 2021/2022 (archiv autora) – 11. 3. 2023

Obrázek 4 – Gummy, 2022 (archiv autora) – 11. 3. 2023

Obrázek 5 – Which one?, 2022/2023 (archiv autora) – 11. 3. 2023

Obrázek 6 – Karel Svoboda, Ilustrace ke knize, 1960 (zdroj: <https://www.antikvariati-marketa-lazarova.cz/kresby-prodej/karel-svoboda-ilustrace-akvarel>) – 11. 3. 2023

Obrázek 7 – Sigurdur Gustafsson, židle Tango, 1998 (zdroj: Källemo (scandinaviandesign.com)) – 11.3. 2023

Obrázek 8 – Sigurdur Gustafsson, Wind, 2003 (zdroj: <https://www.artnet.com/artists/sigurdur-gustafsson/>) – 11. 3. 2023

Obrázek 9 – John Garrett a syn (design Phillip Webb), Altar table, 1897 – 11. 3. 2023 (zdroj: <https://www.vam.ac.uk/articles/arts-and-crafts-an-introduction>) – 11. 3. 2023

Obrázek 10 – Adama Nathaniel Furman, Beiruti, 2021 (zdroj: <https://adamnathanielfurman.com/collections/projects/products/beiruti>) – 23.3. 2023

Obrázek 11 – Ariel Zuckerman, Knitted, 2016 knitted (zdroj: Ariel Zuckerman (ariel-design.com)) – 6. 4. 2023

Obrázek 12 – Marián Laššák, Folk chair, 2009 (zdroj: https://www.webumenia.sk/dielo/SVK:SNG.UP-F_1225) – 6. 4. 2023

Obrázek 13 – Pavol Capík, Parasite shelf, 2011 (zdroj: <http://pavolcapik.com/products.php>) – 6. 4. 2023

Obrázek 14 – Sophie Hardy, Breaking surface, 2016 (zdroj: <https://www.sophiehardydesign.com/breakingsurfacesidetable>) – 6. 4. 2023

Obrázek 15 – Pablo Reinoso, Thonet chair No.14, 1995 (zdroj: <https://decoatouslestageleblog.wordpress.com/tag/chaise-thonet/>) – 6. 4. 2023

Obrázek 16 – Steve Haslip, Chair Installation, 2012 (zdroj: <https://chairblog.eu/2012/12/12/steve-haslip-chair-installation/>) – 6. 4. 2023

Obrázek 17 – Linlin and Pierre-Yves Jacques, Skylacelamps (zdroj: <https://www.instagram.com/p/uNT1eUEtXd/?hl=cs>) – 6. 4. 2023

Obrázek 18 – Linlin and Pierre-Yves Jasques, Skylacelamps (zdroj: <https://www.instagram.com/p/uNT1eUEtXd/?hl=cs>) – 6. 4. 2023

Obrázek 19 – ubrusy a dečky v současné domácnosti, 2023 (archiv autora) – 6. 4. 2023

Obrázek 20 – ubrusy a dečky v současné domácnosti, 2023 (archiv autora) – 6. 4. 2023

Obrázek 21 – ubrusy a dečky v současné domácnosti, 2023 (archiv autora) – 6. 4. 2023

Obrázek 22 – ubrusy a dečky v současné domácnosti, 2023 (archiv autora) – 6. 4. 2023

Obrázek 23 – výšivky na dečky, 2023 (archiv autora) – 6. 4. 2023

Obrázek 24 – ozdoba domu na zeď, 2023 (archiv autora) – 6. 4. 2023

Obrázek 25 – Mahagon, Mahagonový nábytek, současnost (zdroj: <https://mahagonovystylovy-nabytek.cz/project/luxusni-vyrezavany-stolek-otn41/>) – 6. 4. 2023

Obrázek 26 – ručně zpracovaný nábytek 1, 20. století (archiv autora) – 6. 4. 2023

Obrázek 27 – ručně zpracovaný nábytek 2, 20. století (archiv autora) – 6. 4. 2023

Obrázek 28 – návrhy (archiv autora) – 6. 4. 2023

Obrázek 29 – 3D návrh stolku (archiv autora) – 6. 4. 2023

Obrázek 30 – 3D návrh stolku (archiv autora) – 6. 4. 2023

Obrázek 31 – 3D návrh stolku (archiv autora) – 6. 4. 2023

Obrázek 32 – odpadní materiál regionálního technického institutu (archiv autora) – 6. 4. 2023

Obrázek 33 – odpadní materiál regionálního technického institutu (archiv autora) – 6. 4. 2023

Obrázek 34 – odpadní materiál regionálního technického institutu (archiv autora) – 6. 4. 2023

Obrázek 35 – plot z odpadního materiálu (archiv autora) – 15. 4. 2023

Obrázek 36 – plot z odpadního materiálu (archiv autora) – 15. 4. 2023

Obrázek 37 – Podoba čelenky ženského blatského kroje, Třeboňsko, CZ (zdroj: http://www.znakznackaznameni.cz/000_zzz/zrcadlo.html) – 6. 4. 2023

Obrázek 38 – návrhy zrcadla (archiv autora) – 24. 4. 2023

Obrázek 39 – zkouška pomocí Shaperu, materiál: překližka (archiv autora) – 6. 4. 2023

Obrázek 40 – zkouška pomocí Shaperu, materiál: překližka (archiv autora) – 6. 4. 2023

Obrázek 41 – zkoušky dekorů, materiál: ocel 3mm (archiv autora) – 6. 4. 2023

Obrázek 42 – zkoušky dekorů, materiál: ocel 3mm (archiv autora) – 6. 4. 2023

Obrázek 43 – zkoušky dekorů, materiál: ocel 3mm (archiv autora) – 6. 4. 2023

Obrázek 44 – výkres kovové nohy (archiv autora) – 24. 4. 2023

Obrázek 45 – kovová noha před svařením, materiál: ocel 3mm (archiv autora) – 6. 4. 2023

Obrázek 46 – kovová noha před svařením, materiál: ocel 3mm (archiv autora) – 6. 4. 2023

Obrázek 47 – kovová noha před svařením, materiál: ocel 3mm (archiv autora) – 6. 4. 2023

Obrázek 48 – kovová noha s práškovou úpravou (archiv autora) – 15. 4. 2023

Obrázek 49 – kovová noha s práškovou úpravou (archiv autora) – 15. 4. 2023

Obrázek 50 – technický výkres stolku (archiv autora) – 24. 4. 2023

Obrázek 51 – vizualizace návrhu (archiv autora) – 24. 4. 2023

Obrázek 52 – vizualizace návrhu (archiv autora) – 24. 4. 2023

Obrázek 53 – zrcadlo (archiv autora) – 24. 4. 2023

Obrázek 54 – vizualizace zrcadla (archiv autora) – 24. 4. 2023

Obrázek 55 – prezentační fotografie kolekce (archiv autora) – 24. 4. 2023

Obrázek 56 – prezentační fotografie kolekce (archiv autora) – 24. 4. 2023

Obrázek 57 – prezentační fotografie kolekce (archiv autora) – 24. 4. 2023

Obrázek 58 – prezentační fotografie kolekce (archiv autora) – 24. 4. 2023

Obrázek 59 – prezentační fotografie kolekce (archiv autora) – 24. 4. 2023

Obrázek 60 – prezentační fotografie kolekce (archiv autora) – 24. 4. 2023

Obrázek 61 – prezentační fotografie kolekce (archiv autora) – 24. 4. 2023

Obrázek 62 – prezentační fotografie kolekce (archiv autora) – 24. 4. 2023

Grafická příloha

Graf 6 – Názor široké veřejnosti na tradice a řemesla, 2023 (archiv autora) – 23.3. 2023

Graf 7 – Názor široké veřejnosti na řemesla, které vidí na trzích, 2023 (archiv autora) – 23.3. 2023

Graf 8 – Názor široké veřejnosti o lidové slovesnosti, 2023 (archiv autora) – 23.3. 2023

Graf 9 – Názor široké veřejnosti o lidové slovesnosti, 2023 (archiv autora) – 23.3. 2023

Graf 10 – Názor široké veřejnosti v kontextu domácnosti a lidového prvku, 2023 (archiv autora) – 23.3. 2023